

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs VII. Vtrum in creaturis sit necesse inueniri vestigium sanctissimæ
Trinitatis. art. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

diuinas inseparabiliter operari, adque ostendere nititur capitibus sequentibus.

Secundò probatur ex illo Ioan. 5. *Quidquid facit Pater, & Filius similiter facit.* Et Prouerb. 8. *Sapientia genita de seipsa dicit: Cum eo erant cuncta componens,* nempe cum Patre. Item Concilium Toletanum, cap. 1. affirmat, ipsum *Domini nostrum Iesum Christum creatorem omnium.* Eademque est ratio de Spiritu sancto, quæ est de Filio. Vnde Sapient. 1. de eo dicitur: *Spiritus Domini repleuit orbem terrarum,* creando videlicet omnia, quæ in eo sunt, vnà cum Patre & Filio.

Tertiò, Deus operatur per intellectum & voluntatem, vt quaest. 25. ac aliàs saepe ostensum est: sed intellectus & voluntas communia sunt toti sanctissimæ Trinitati: ergo create est commune toti augustissimæ Trinitati.

Quartò, relatio, quæ relatio, nullius est actiuitatis: ergo personæ diuinæ solum producent per absoluta ipsi communia, atque aded creatio communis est toti gloriosissimæ Trinitati. Hinc emanauit axioma illud Theologorum:

Opera Trinitatis ad extra sunt indiuisa, quod quinto loco confirmat conclusionem propositam: illo vtitur Concilium Toletanum VI. cap. 1. dicens: Cum tota cooperata sit Trinitas formationem suscepti hominis, quoniam inseparabilia sunt opera Trinitatis, &c. Eo etiam vtitur Concilium Toletanum XI. in confessione fidei, eisdem verbis. Idem innuit Concilium Lateranense cap. Firmiter, de summa Trinitate & fide Catholica, dum nõ aliunde, quàm ex eo cap. dixit: Tandem unigenitus Dei Filius Iesus Christus, à tota Trinitate communiter incarnatus.

Henrici sententia resistitur.

Ex his patet reiiciendam esse tamquam minus tutam in fide, aut erroneam potius, sententiam Henrici de Gandauo quodlib. 6. quaest. 2. afferentis, Patrem ex parte intellectus produxisse creaturas per Filium Verbum suum, tamquam per principium formale proximum eas liberè producendi, & per notitiam essentiali, tamquam per remotum, insufficiensque principium ad liberam earum procreationem: ex parte verò voluntatis produxisse eas per Spiritum sanctum, amorem personalem, tamquam per principium proximum liberè eas producendi, & per amorem essentiali tamquam per principium remotum, insufficiensque ad liberam earum productionem. Censet namque, cognitionem Dei merè essentiali, habere solum rationem simplicis cuiusdam intelligentiæ speculatiuæ solum, completiueque in ratione artis, & notitiæ practicæ ad res liberè producendas per dictionem, productionemve Verbi, in Verboque Patrem habere scientiæ practicæ rerum, itémque amorem Dei merè essentiali esse in ipso naturalem, & licet eo sibi complaceat de creaturis cognitis per scientiam essentiali, esse tamen eomplacentiam illam naturalem, qua placet ipsi, quod illæ suapte natura sint talis vel talis naturæ: amorem verò essentiali compleri in ratione liberi amoris creaturarum, per productionem Spiritus sancti. Vnde duo colligit. Primum est. Si in Deo non esset sanctissima Trinitas personarum, sed vnitas essentiali dumtaxat, vt Philosophi naturales crediderunt, Deum nihil fuisse producturum liberè, sed omnia merè naturaliter, vt multi ex Philosophis naturalibus arbitrati sunt. Secundum est. Priorem esse in Deo emanationem ad intra personarum diuinarum, non solum quàm emanationem creaturarum, sed etiam quàm volitionem liberè, qua illas producere statuit, imò emanationem ad intra personarum diuinarum prærequisitam esse, tamquam

A conditionem necessariam, ante volitionem liberam creaturarum, & per consequens ante earum liberam emanationem.

Sententia hæc, præterquam quod nulli fundamento innitatur, absurdæque statim ex se appareat, est parum tuta in fide, erroneaque non immeritò à multis censetur. Primò, quoniam cum solus Pater dicat Verbum, solus Pater haberet illam notitiam practicam: Filius verò, & præsertim Spiritus sanctus, qui nec est Verbum, nec producit Verbum, solum habent notitiam essentiali, talem tamen, vt quatenus ab eis emanat, non terminaretur ad Verbum, ac proinde non producerent liberè creaturas, neque essent principium earum immediatum, sed solus Pater, id quod est hereticum. Secundò, quia data sententia Henrici, Pater intelligeret, essetque sapiens notitiæ practicæ formaliter per Filium sapientiam genitam, non verò per sapientiam essentiali tribus personis diuinis communem, contrarium autem docet Augustinus 7. de Trinitate, cap. 1. 2. & 3. ipsaque rei veritas testatur: ea namque solum ratione Pater dicitur per Filium, tamquam per artem & sapientiam, effectus fabricasse, quatenus per scientiam tribus personis communem, quam Pater vi suæ productionis speciali modo Verbo communicat, producit creaturas, vt variis in locis supra explicauimus. Tertiò quoniam data opinione Henrici, Pater acciperet à Filio, & Spiritu sancto, vt sit principium liberum, vtque liberè operetur, atque aded ab eis saltem ea in parte penderet, quod est erroneum.

Quare licet concedendū sit, emanationem personarum diuinarum esse priorem, non solum quàm emanationem creaturarum, sed etiam, nostro intelligendi more cum fundamento in re, quàm volitionem earum liberam, quatenus Filius procedit de notitiæ naturali ante omnem actum voluntatis, & Spiritus sanctus per se procedit de amore naturali: per accidens tamen est, quod ad processionem Spiritus sancti attinet, quod amori illi coniungatur ratio volitionis liberæ creaturarum, vt suis in locis, dum de mysterio gloriosissimæ Trinitatis esset sermo, explicauimus: nihilominus dicendum est, pluralitatem personarum in Deo, ac proinde processionem quarundam ex alia, aut aliis, non ita prærequiri ad emanationem creaturarum, quasi, si per impossibile non esset pluralitas personarum in Deo, sed Deus Deus esset, qualem illum Philosophi naturales crediderunt, creaturæ non possent liberè ab eo emanare eo genere libertatis, quo re ipsa emanat: quippe cum libertas in Deo non habeat ortum ex pluralitate personarum, sed ex essentiali in seipsa spectata?

ARTICVLVS VII.

Virum in creaturis sit necesse inueniri vestigium Trinitatis.

VANAM ratione in creatura intellectu prædita reperitur imago admodum rarissima Trinitatis, explicauimus quaest. 32. ad calcem articuli primi.

Cum Augustino autem sexto de Trinitate fatemur esse vestigium quoddam incõprehensibile Trinitatis in singulis creaturis subsistentibus: quia in eis inueniuntur distincta quadam, quæ per appropriationem reduci possunt in diuersas personas diuinas, vt substantia ac subsistentia in Patrem, forma in Verbum, & ordo in Spiritum sanctum.

ART I